

ÅLE KOMMUN

Bohusskolans likabehandlingsplan 4-9

**Handlingsplan mot diskriminering och
annan kränkande behandling**

Läsåret 2013/2014

Upprättad 2013-08-19

Innehållsförteckning

Bohusskolans vision och mål	3
Så säger lagen	3
Definitioner	4
Ansvarsfördelning i arbetet mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling	4
Det främjande arbetet på Bohusskolan	5
Att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	6
Handlingsplan för läsåret	8
Att upptäcka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling	12
Rutiner för akuta och uppföljande åtgärder vid inträffade kränkningar	13
Upprättande och utvärdering av planen	15
Kontaktuppgifter	15
Bilaga	16

Bohusskolans vision och mål

Hur barn och elever blir sedda och bemötta har stor betydelse för deras utveckling. Mötet mellan vuxna och elever samt elever emellan, skall präglas av ömsesidig respekt. Vår vision är att Bohusskolan ska vara en skola öppen för alla och där alla blir behandlade som individer på lika villkor. Bohusskolan ska med andra ord vara en skola där förväntningarna sätts på individen utifrån hennes egna specifika förutsättningar. För oss är värdegrunden stämningen och värderingarna som möter oss i skolan. Värdegrunden handlar om att låta alla växa så mycket som möjligt och känna sig respekterad och litad på. Att i och efter skolan känna att man där beretts plats att få vara den man är.

Bohusskolan tar bestämt avstånd från alla former av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Ingen skall behöva känna sig utsatt eller utanför. Arbetet med detta skall genomsyra hela verksamheten.

För att vår vision ska bli verklighet måste:

- alla vuxna i verksamheten, oavsett funktion, ta ett gemensamt ansvar för alla barn och elever på skolan
- den dagliga verksamheten utgå från varje barns egna förutsättningar och behov
- alla vuxna vara goda förebilder för barnen
- alla ta ansvar för att vår arbetsmiljö är trivsamt, ombonat och välskött
- vi hjälpa våra elever att söka bra lösningar i konflikter

Vi ska:

- skapa en trygg miljö och trygga relationer för både barn och vuxna som gör att vi kan utvecklas som människor och vågar dela med oss av det vi kan till varandra
- uppmuntra barn och elever att ge uttryck för sina åsikter och att respektera andras
- träna våra elever att utveckla och vårda sitt språk, att argumentera sakligt, att lyssna på och låta andra tala färdigt, samt att ge varandra uppmuntrande kommentarer
- arbeta för att barn och elever skall våga stå för och ta ansvar för sina handlingar
- ha kontinuerliga utvärderingar, genom klassråd och elevråd
- kontinuerligt utveckla vårt arbetssätt i avsikt att ge eleverna tillfällen och möjligheter till ökat inflytande och ansvarstagande för sina studier

Så säger lagen

Arbetet som skolan ska driva mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (t ex mobbning) regleras av lagstiftningen i skollagen och diskrimineringslagen. Arbetet styrs också av läroplanen, Lgr 11.

Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering av elever på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning samt ålder. Lagen säger också att skolan måste arbeta förebyggande för att diskriminering inte ska uppstå.

Skollagens 1 kapitel 5 § talar om att alla former av kränkande behandling aktivt ska motverkas. Om en elev upplever att han/hon blir kränkt i skolan, kan han/hon vända sig till BEO (Barn- och Elevombudet) som kan hjälpa eleven, bland annat genom att kräva skadestånd. BEO finns på Skolinspektionen. *Skollagens 6 kapitel* reglerar skolans skyldigheter att åtgärda kränkande behandling.

I *Lgr 11* står skrivet att skolan måste motverka tendenser till diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Ingen ska utsättas för det i skolan. Det är skolans uppgift att bemöta främlingsfientlighet och intolerans med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Definitioner

Diskriminering

Innebär att en person missgynnas genom särbehandling på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder. Dessa är de sju diskrimineringsgrunderna enligt diskrimineringslagen som trädde i kraft den 1 januari 2009.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling

Ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker någons värdighet.

Kränkningar kan vara:

- fysiska (t. ex att bli utsatt för slag och knuffar)
- verbala (t. ex att bli hotad, retad eller kallad fula ord)
- psykosociala (t. ex att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- text- och bildburna (t. ex klotter, brev och lappar, e-post, SMS och MMS)

En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande, dvs. *mobbing*. Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde.

Ansvarsfördelning i arbetet mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling

Rektor 4-9

Det är rektors ansvar att:

- all personal, elever och vårdnadshavare känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjudna på skolan

- det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka kränkande behandling och diskriminering eller trakasserier på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, ålder samt könsöverskridande identitet eller uttryck
- årligen upprätta och utvärdera Likabehandlingsplanen i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare.
- om skolan får kännedom om att kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekommer, anmäla detta till huvudmannen, som i sin tur är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Rektor ska även:

- se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtagits
- kontakta andra myndigheter vid behov

All personal på Bohusskolan 4-9

Det är all skolpersonals ansvar att:

- följa skolans likabehandlingsplan
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar och sträva efter likabehandling
- se till att åtgärder vidtas omgående då kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering misstänks, anmäls eller upptäcks
- dokumentera misstänkt, anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtas
- bevaka att utredda fall av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering, där den enskilda pedagogen eller annan personal är berörd, följs upp
- bemöta elever och kollegor på ett respektfullt sätt

Elever 4-9

Det är alla elevers gemensamma ansvar att:

- påtala kränkande behandling, trakasserier och diskriminering som förekommer på skolan
- bemöta elever, pedagoger och övrig personal på ett respektfullt sätt

Det främjande arbetet på Bohusskolan 4-9

Syftet med det främjande arbetet på skolan är att förankra respekten för allas lika värde och att vi skall ha en skola där alla elever känner sig trygga och en miljö där man kan utvecklas. Det främjande arbetet ska finnas med som en naturlig del i det vardagliga arbetet och riktas mot alla. Ett exempel på hur Bohusskolan arbetar främjande är våra ”värdegrundsdagar”. Några dagar under läsåret ägnas åt samarbetsövningar, kamratbana, värdegrundsdiskussioner etc. för att stärka trivsel, trygghet och gemenskap. Vi arbetar också främjande för att försöka motverka stress hos våra elever, bland annat genom att tydliggöra mål och erbjuda läxhjälp. Vi kommer också

framöver använda formativ bedömning vid respons på elevers arbeten och prestationer. Betyg och poäng som återkoppling ska minimeras. Fler exempel på det främjande arbetet är att vi har regelbundet värdegrundsarbete i klasser med syftet att främja utvecklingen av social och känslomässig kompetens, mentorssamtal, arbete med kärlekstema i åk 8 samt att alla vuxna har ansvar för alla elever och eleverna vet att de vuxna kommunicerar med varandra vilket resulterar i att den trygghet som finns i vuxengruppen smittar av sig på eleverna.

Att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Grunden för det förebyggande arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling anser vi sker i mötet mellan människor. Därför menar vi att det är mycket viktigt att all personal, i den dagliga verksamheten, förmedlar skolans värdegrund i alla möten med skolans elever. Det är av yttersta vikt att både elever och deras vårdnadshavare görs delaktiga i det förebyggande arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling. Ett led i denna strävan är att samtliga elever och vårdnadshavare på Bohusskolan skall känna till och ta del av skolans likabehandlingsplan och har ett ansvar för att denna följs samt vara delaktiga i utvärderingen och upprättandet av densamma. Nedan följer exempel på hur respektive arbetslag arbetar främjande.

Årskurs 4-6

- Vi arbetar aktivt med att lära känna alla elever i arbetslaget och att känna dem vid namn. Eleverna skall också känna all personal i arbetslaget.
- Gemensamma trivselregler som är framtagna av samtliga elever och personal.
- Konflikter tas på största allvar och löses i möjligaste mån omgående. Berörd personal kontaktar hemmen.
- Gemensamma aktiviteter som genomförs årligen för att stärka gruppgemenskapen. Exempel på dessa aktiviteter är:
  - Kullen cup, innebandy
  - Höst- och vårvandring i åldersblandade grupper
  - Kullendagen, städ (alla hjälps åt att fixa vår inomhusmiljö), bakning, kortspel mm som avslutas med en ”mysstund”
  - gemensam Nobelfest med stor föräldramedverkan

Årskurs 7-9

- Pedagogerna förklarar begreppen i likabehandlingsplanen för eleverna och hur vi på skolan arbetar med att alla skall ha det bra. Klimatet i klassen följs upp fortlöpande.
- Likabehandlingsplanen tas upp och diskuteras på de första föräldramötena för året och vid behov.
- Likabehandlingsplanen tas upp på skolrådet. Skolrådet är med och upprättar nya likabehandlingsplanen.
- Vid varje terminsstart aktualiseras likabehandlingsplanen i varje personalgrupp. Rektor och chef ansvarar för att ett aktivt arbete med likabehandlingsplanen genomförs fortlöpande under året.

På Bohusskolan skall alla känna sig trygga. Ingen skall bli utsatt för kränkningar. Vi skall snabbt upptäcka, ingripa och tillsätta åtgärder om detta ändå förekommer. Insatserna skall dokumenteras och följas upp. Vid arbetslagsmötena ägnas tid åt att uppmärksamma om diskriminering, trakasserier eller kränkningar förekommer. Detta sker fortlöpande hela läsåret.

Trygghetsgruppen

Skolan har en samordningsgrupp som vi kallar trygghetsgruppen. I gruppen ingår pedagoger och skolkurator. Trygghetsgruppen samordnar skolans arbete mot kränkningar och trakasserier.

Exempel på trygghetsgruppens arbeten är att:

- utreda, bedöma och följa upp åtgärder i specifika ärenden på individnivå där de vanliga insatserna inte är tillräckliga
- ansvara för lägesenkäter
- ansvara för en fungerande kamratstödjarorganisation
- delta i upprättande av likabehandlingsplan
- hålla kompisamtal, gruppsamtal tillsammans med kamratstödarna

Trygghetsgruppen på Bohusskolan träffas regelbundet ca 1 timma var fjärde vecka för planering och utveckling av skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Medlemmarna lägger också tid på utredande, åtgärdande och uppföljande samtal i enskilda ärenden.

Kamratstödare

Kamratstödet är en verksamhet som syftar till att förebygga mobbning och annan kränkande behandling. Målet är att kamratstödarna ska vara en stark grupp med elever som kan påverka det sociala klimatet i skolan. En av kamratstödarnas uppgifter är att uppmärksamma om någon blir utsatt och i så fall meddela någon vuxen. En kamratstödare verkar också förebyggande och kan exempelvis prata med den som upplevs vara utanför gemenskapen. I alla årskurser utses i varje klass minst två kamratstödare. Kamratstödarna är indelade i två grupper, årskurs 4-6 och årskurs 7-9. Vi eftersträvar en jämn könsfördelning med en tjej och en kille från varje klass. För att stärka sin roll som kamratstödare träffas de regelbundet tillsammans med två pedagoger för diskussion om klimatet i klasserna och i skolan. Vid början av varje läsår är det en gemensam uppstart för alla kamratstödare och ansvariga pedagoger och likadant sker det ett gemensamt avslut vid läsårets slut.

Rastvärdar och fritidsgård

Kränkningar och trakasserier som förekommer på skolan mellan elever sker oftast på raster. Vi på Bohusskolan har ett schemalagt rastvärdssystem. Med hjälp av resultaten från vår trygghetsenkät upprättar vi varje läsår rutiner för hur rastvärdarna (pedagogerna) skall cirkulera i och utanför skolan.

På skolan finns en integrerad fritidsgård, som är bemannad av fritidsledare, där våra elever kan vistas under sina raster. Fritidsgården håller också öppet ett par kvällar i veckan. Det förekommer också ett samarbete mellan fritidsledare och pedagoger kring våra elevers psykosociala situation.

Handlingsplan för läsåret

Kartläggning läsåret 2012/2013

Vår trygghet- och trivselenkät, ”TOTIS”, togs fram 2010 av en arbetsgrupp bestående av några av kommunens skolkuratorer och socialpedagoger samt elevrepresentanter från alla Ales skolor. Huvudsyftet med enkäten är att den skall användas som underlag på respektive skola för hur man skall bedriva likabehandlingsarbetet men en fördel är också att man kan jämföra resultat mellan skolor om man önskar att se eventuella likheter/skillnader i kommunen. Enkäten har under åren reviderats. Inför läsåret 2012/2013 infördes ett nytt enkätsystem där några av frågeställningarna ändrades eller omformulerades. Detta innebär att vissa delar ej var jämförbara med föregående års TOTIS-resultat.

TOTIS genomfördes på Bohusskolan under vecka 15 och 16, 2013. De slutsatser man kan dra efter sammanställning och analys är att våra elever trivs i skolan och i sina klasser. Eleverna känner sig också trygga i skolan. Detta har inte förändrats sedan förra årets undersökning. De allra flesta elever säger att de har någon att vara med på skolan och majoriteten upplever att de har någon vuxen som de kan lita på. Resultaten av undersökningen visade emellertid att eleverna i högre grad önskar ha en vuxen som man kan vända sig till då något händer. Att vara tillgänglig som en vuxen person i skolan är således ett utvecklingsområde som Bohusskolan kommer att arbeta med under läsåret 2013/2014.

Läsåret 2011/2012 var det relativt stor andel av elever i årskurserna 7-9 som upplevde att de aldrig eller endast ibland kände arbetsro under lektionerna. Detta område är något som Bohusskolan under flera år har haft som mål att förbättra. I årskurserna 4-6 är resultaten fortsatt goda då majoriteten av eleverna upplever arbetsro. Man kan utläsa av årets enkät att eleverna i årskurserna 7-9 upplever att arbetsron fortfarande bör förbättras. Resultaten visar att det är en relativt stor andel elever som känner att de bara ibland kan arbeta i lugn och ro. Det är viktigt att skolan fortsätter att aktivt arbeta med att förbättra detta.

Under läsåret 2011/2012 hade resultaten gällande huruvida killar och tjejer i årskurserna 4-6 behandlas lika avsevärt förbättrats. Utifrån att det ändå fanns elever som inte upplevde att det var jämlikt mellan killar och tjejer har förbättringsarbetet fortsatt. Av årets enkät kan vi utläsa fortsatt goda resultat då majoriteten av eleverna i årskurserna 4-6 upplever att de behandlas lika oavsett kön.

Precis som förra läsåret har eleverna i årskurserna 7-9 också fått svara på om man blir accepterad och rättvist behandlad när det gäller sexuell läggning, religion/trosuppfattning, etnisk tillhörighet, funktionshinder och kön. Utmärkande i föregående års undersökning var att en stor andel elever upplever att tjejer och killar inte blir lika behandlade samt att man inte blir accepterad om man har en annan sexuell läggning än heterosexuell. I årets resultat kan vi se att det är en fortsatt relativt hög andel elever som upplever att det inte är jämlikt i dessa frågor. Skolan har haft som mål att förbättra detta och arbetet kommer att fortsätta arbetet under läsåret 2013/2014.

Skolan kartlägger också varje år otrygga miljöer i skolans byggnad och omgivning. Det är ungefär samma platser i årets undersökning som tidigare år som upplevs som otrygga. Ofta är det platser där förhållandevis få vuxna rör sig. Exempel på inomhusmiljöer där flera elever känner sig

otrygga är källarkorridorer, omklädningsrum, och korridoren utanför fritidsgården. Exempel på utomhusmiljöer är bakom vissa byggnader på skolgården och personalparkeringen.

De slutsatser man kan dra är att de områden skolan behöver arbeta mer med är:

- Arbetsron på lektionerna.
- Likabehandling mellan pojkar och flickor.
- Elevers möjlighet att vara sig själva när det gäller sexuell läggning utan att diskrimineras, trakasseras eller på annat sätt behandlas kränkande.
- Tillgängliga vuxna förebilder på skolan att lita på och vända sig till då något händer.

Utvärdering av åtgärderna under läsåret 2012/2013

Arbetsro under lektionerna

Mål: Att alla elever får arbetsro på lektionerna vilket är en förutsättning för lärande

Resultat: Skolan upplever att målet endast har uppnåtts till viss del. De vuxna på skolan upplever att arbetsron varierar mellan olika grupper/klasser och olika lektioner. Det har i olika konstellationer varit dialog med eleverna om arbetsro och hur den ska förbättras. Av eleverna i årskurserna 4-6 anser majoriteten att det är arbetsro. I årskurserna 7-9 tycker drygt hälften av eleverna att de får arbetsro på lektionerna. Det finns fortfarande ett stort behov av förbättring för att skapa ökad arbetsro.

Diskriminering och trakasserier på grund av kön

Mål: Ingen elev på skolan utsätts för diskriminering eller trakasserier på grund av sitt kön. Alla elever värderas lika ur ett könsperspektiv för att öka jämställdheten.

Resultat: Skolan upplever inte att målet till fullo har uppnåtts men att vi har åstadkommit förbättringar jämfört med föregående år. Vi har genomfört aktiviteterna enligt Likabehandlingsplanen. De vuxna som arbetar i årskurserna 4-6 anser att de arbetar med dessa frågor, eleverna är intresserade och diskussioner förs dagligen. Vuxna i årskurserna 7-9 uppger att de fortsatt behöver arbeta aktivt med språkbruket, då t.ex. nedvärderande ord riktade till olika könskategorier fortfarande används. De vuxna upplever att pojkarna tar mer utrymme på lektioner än flickor, samtidigt kan vi konstatera att flickornas kunskapsresultat (meritvärde) är högre än pojkarnas. Av eleverna tycker en majoritet att man behandlas lika. Det är emellertid en stor del av eleverna som upplever att de behandlas olika på grund av kön.

Diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning

Mål: Ingen elev på skolan utsätts för diskriminering eller trakasserier på grund av sin sexuella läggning. Elevernas kunskap om HBTQ-frågor ska öka.

Resultat: Skolan upplever inte att målet till fullo har uppnåtts men att vi till stor del har genomfört de aktiviteter som anges ovan. Kärleksteman har genomförts, och diskussioner om HBTQ-frågor har förts mer frekvent på skolan under detta läsår i årskurserna 7-9. Fortfarande används nedsättande ord om homosexuella som skällsord bland ungdomarna. HBTQ-frågor har i relativt liten utsträckning blivit en del i den vardagliga undervisningen. De vuxna anser att frågan kan integreras mer i vardagen och i den dagliga undervisningen. I årskurserna 4-6 tas ämnet upp i samband med sexualundervisningen i årskurs fem, vilket pedagogerna uppger fungerar väl då det blir ett naturligt inslag i undervisningen. Majoriteten tycker att man behandlas lika oavsett sexuell läggning men det är fortsatt en relativt stor del av eleverna som tycker att man inte blir behandlad lika oavsett vilken sexuell läggning man har. I årets enkät har vi inte kartlagt hur eleverna i årskurs 4-6 ser på diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning.

Otrygga platser på skolan

Mål: Att ingen elev upplever att de känner sig otrygga på skolan och att all personal tar ansvar för alla elever. Otrygga platser ska bli trygga platser.

Resultat: Skolan upplever att målet delvis uppnåtts. Vi har inte lyckats genomföra riktigt alla de aktiviteter som anges ovan. Exempelvis finns det inte en tydlig "rastvärdsrutt". Rastvaktandet har inte fungerat fullt ut vid sjukfrånvaro och vikariat. Rastvaktsvästar i starka färger har använts i de yngre åren och det har upplevts som en bra åtgärd, så barnen nu lättare hittar och ser rastvakterna. Eleverna tycker i de flesta fall att det finns vuxna att vända sig till som man kan lita på. När det gäller otrygga platser så har årets kartläggning visat på samma platser som tidigare. Platserna är kända och vuxna prioriterar att röra sig där. Det handlar främst om undanskymda platser både runt skolbyggnaderna och inne på skolan.

Stress på grund av skolarbetet

Mål: Att ingen elev ska känna sig stressad på grund av skolarbetet.

Resultat: Skolan upplever inte att målet till fullo har uppnåtts. De vuxna ser att olika elever upplever olika grad av stress, dvs. individuella skillnader. De nationella proven upplevs stressande för eleverna. Det är fortsatt mycket fokus på prov, omprov och inlämningsdatum. Läxläsningen har fungerat bra. Provschema i personalrummet har använts. Dialog om mål och lektionsupplägg har förts i alla klasser i än större utsträckning än tidigare läsår. Gemensamt i pedagogernas uppfattning är att tydliga ramar, samplanering och organiserat arbete minskar stressen för eleverna. Elevernas upplevelse av stress på grund av skolarbetet har inte undersökts på samma sätt som föregående år.

Åtgärderna skall genomföras under läsåret 2013/2014. Ansvarig är i första hand klassföreståndare och därefter övrig personal samt rektor. Åtgärderna följs upp kontinuerligt under läsåret genom bland annat klassföreståndartid, mentorsamtal, värdegrundsdagar, arbetslagskonferenser, trygghetsgruppsmöten och utvärderingsdagar.

Arbetsro under lektionerna

Mål: Att alla elever får arbetsro på lektionerna vilket är en förutsättning för lärande.

- Aktiviteter:*
- Vi ska fortsätta ha en dialog med eleverna om vad arbetsro är och vara tydligare på att definiera detta begrepp. Varje grupp/klass ska tillsammans med klassföreståndare formulera en överenskommelse om hur arbetsro ska skapas i respektive grupp/klass.
  - Ordningsregler ska finnas och följas.
  - Regelbunden utvärdering hur eleverna och pedagogerna upplever arbetsron.

Diskriminering och trakasserier på grund av kön

Mål: Ingen elev på skolan utsätts för diskriminering eller trakasserier på grund av sitt kön. Alla elever värderas lika ur ett könsperspektiv för att öka jämställdheten.

- Aktiviteter:*
- De vuxna på skolan ska vara lyhörda och diskutera med eleverna när de tycker att de behandlas orättvist.
  - Vi ska uppmuntra eleverna att ifrågasätta och träna dem att uttrycka sina åsikter.
  - Vuxna på skolan ska alltid reagera och markera när pojkar diskriminerar flickor och när flickor diskriminerar pojkar.
  - Vi kommer att tänka på att placera eleverna könsneutralt och uppmuntra till gemensamma aktiviteter.
  - Vi kommer verka för ett positivt språkbruk där både vuxna och kamrater har ett gemensamt ansvar för att inga kränkningar skall förekomma.
  - Viktigt är också att föra vidare diskussioner med eleverna om jämställdhet.
  - Alla vuxna på skolan ska hjälpas åt att lyfta situationer i personalgruppen då vuxna brustit i det könsneutrala förhållningssättet.
  - Pedagoger integrerar i största möjliga mån jämlikhet- och jämställdhetsfrågor i den dagliga undervisningen.

Diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning

Mål: Ingen elev på skolan utsätts för diskriminering eller trakasserier på grund av sin sexuella läggning. Elevernas kunskap om HBTQ-frågor ska öka.

- Aktiviteter:*
- Vi kommer att utöka tillfällena för diskussioner, fakta och information gällande HBTQ-frågor.
  - HBTQ-frågor ska göras till naturliga inslag i undervisningen.
  - Vi kommer att ha kärlekstema i flera årskurser och skaffa böcker där olika familjekonstellationer tas upp.
  - Pedagoger integrerar i största möjliga mån diskrimineringsfrågor och diskuterar med eleverna angående värdegrund i den dagliga undervisningen.

Otrygga platser på skolan

Mål: Att alla elever känner sig trygga på skolan och att all personal tar ansvar för alla elever. Otrygga platser ska bli trygga platser.

Aktiviteter:

- Det ska finnas rastvärdsscheman som är tydligt anslagna för elever och personal.
- All personal ska veta om de otrygga platserna och röra sig där när man är rastvärd. Nyanställda och vikarier måste informeras.
- Vikarier ska vara rastvärd istället för den pedagog som han/hon vikarierar för.
- Alla pedagoger måste följa sitt rastvärdsschema.
- Medvetenhet om att otrygga platser ofta hänger samman med vilka personer som befinner sig var. Vuxennärvaro vid rätt plats vid rätt tillfälle är viktigt.
- Personal på Bohusskolan har ett gemensamt ansvar att uppmärksamma något som händer, eleverna är alla vuxnas ansvar oavsett årskurs och tillhörighet (till exempel under raster).

Att upptäcka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling

Vi på Bohusskolan anser att vi, för att kunna upptäcka diskriminering och annan kränkande behandling, måste sträva efter en god arbetsmiljö med ett varmt och öppet klimat. Det skall finnas tillit mellan elever, personal och vårdnadshavare. Pedagogerna har en mycket viktig funktion när det gäller att fånga upp signaler i klassrumsmiljön. All personal skall rapportera allt som kan uppfattas som diskriminering och annan kränkande behandling. Om det bara är elever inblandade har först och främst elevernas klassföreståndare ansvar för att saken utreds. I de fall då personal är inblandad i diskriminering och kränkande behandling skall personalens chef ansvara för att saken utreds.

Vem ska man vända sig till?

Det är mycket viktigt att skolans elever och deras vårdnadshavare vet till vem man kan vända sig då man blivit utsatt för eller sett någon bli utsatt för diskriminering och annan kränkande behandling. Därför är det mycket viktigt att klassföreståndaren går igenom Bohusskolans likabehandlingsplan både för elever och för vårdnadshavare under föräldramöten. Ett första steg i den händelse man blivit utsatt för eller upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling är att ta kontakt med pedagog eller klassföreståndare. Man kan också vända sig till någon i elevhälsan, Bohusskolans skollledning eller verksamhetschef.

Verktyg och arbetsformer

På Bohusskolan använder vi oss av bland annat följande verktyg och arbetsformer för att upptäcka diskriminering och annan kränkande behandling:

- Rastvärdar
- Hälsosamtal med skolsköterska
- Mentorssamtal
- Kamratstödjare
- Trygghetsgruppen
- Elevsamtal med elevhälsopersonal
- Utvecklingssamtal
- Trivsel och trygghetsenkäter

Rutiner för akuta och uppföljande åtgärder vid inträffade kränkningar

Åtgärder vid trakasserier eller annan form av kränkande behandling

Nedanstående arbetsgång är en riktlinje och variationer kan förekomma.

1. Personal som upptäcker kränkningar bryter direkt det som pågår och dokumenterar omedelbart vad man sett och anger:
  - Tid och datum
  - Plats
  - Inblandades namn och klass samt ev. vittnens namn och klass

Upptäckaren undertecknar och lämnar dokumentation till klassföreståndare som ansvarar för att följa upp och utreda händelsen. Utredningen dokumenteras på blanketten ”*Handläggning av ärenden rörande diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling*” (se bilaga). Ansvarig pedagog meddelar rektor, som i sin tur meddelar skolans huvudman.

2. Klassföreståndaren talar med den som utsatts för kränkningen för att klargöra vad som hänt och om det hänt tidigare. Förklara att kränkningar ej får förekomma och att skolan nu kommer att åtgärda detta. Bestäm en tid för uppföljning ca en vecka senare, men klargör även att eleven genast ska komma till mentor om något händer innan dess. Dokumentera samtalet.

3. Klassföreståndaren talar sedan med den/de som utfört kränkningen, om flera personer deltagit talar de vuxna med dem en och en. Förklara att kränkningar inte accepteras och inte heller får förekomma enligt lag, och att de genast ska upphöra. Gör upp en plan för hur detta ska gå till. Bestäm en tid för uppföljning ca en vecka senare. Dokumentera samtalet.

4. Klassföreståndaren kontaktar inblandade elevers vårdnadshavare och berättar om vad som hänt och vad som nu beslutats. Dokumentera samtalen.

5. Klassföreståndaren tar upp händelsen i arbetslaget så att berörd personal kan vara uppmärksamma på om kränkningarna fortsätter. Dokumentera

6. Uppföljande samtal hålls enligt planering i steg 2 och 3. Därefter kontaktas vårdnadshavarna för att delges information om hur det gått. Eleverna hålls även fortsättningsvis under uppsikt. Dokumentera samtalen.

Kränkningar eller trakasserier som ej upphör

1. Klassföreståndare och trygghetsgruppen har ansvar att följa upp kränkningar som ej upphör. Dokumentation kring ärendet lämnas över till trygghetsgruppen och rektor informeras. Trygghetsgruppen har samtal med de inblandade eleverna och kontaktar vårdnadshavare för samarbete.

2. Om trygghetsgruppen bedömer att kränkningarna inte upphör lämnas dokumentation och information till EHT. EHT kallar de elever som utfört kränkningen tillsammans med

vårdnadshavarna till samtal. En handlingsplan upprättas för att komma till rätta med problemet. Samtalet dokumenteras.

3. Handlingsplanen följs upp utifrån tidigare protokoll då ett nytt samtal med elev, vårdnadshavare, rektor och EHT-personal sker. Även detta samtal dokumenteras.

4. Om kränkningarna eller trakasserier ändå inte upphört vidtas ytterligare åtgärder, t ex kontakt med andra myndigheter som socialtjänst eller polis.

Brottsliga handlingar konsulteras hos närmaste polismyndighet och skolan avgör därefter om polisanmälan skall ske.

Om en vuxen utsätter en elev för diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling på Bohusskolan följs nedanstående plan

1. Händelsen anmäls till rektor. Om det är rektor som kränkt eller diskriminerat anmäls händelsen istället till verksamhetschef.
2. Berörd personal och vårdnadshavare informeras.
3. Rektor utreder, åtgärdar och följer upp ärendet. Dokumentering görs. Rektor informerar verksamhetschefen.
4. Rektor följer upp ärendet med eleven och hans/hennes vårdnadshavare.
5. Rektor träffar regelbundet den personal som kränkt eleven och samtalar om hur undervisningen med berörd elev fungerar.
6. Om åtgärderna inte är tillräckliga tas kontakt med rektors chef. Eleven kan även vända sig till Barn- och elevombudsmannen (www.skolinspektionen.se/BEO).

Upprättande och utvärdering av planen

För att ta fram en likabehandlingsplan som uppfyller de krav som ställs av lagstiftaren, där de olika delarna diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ingår, har Bohusskolan valt att sammanföra de två planerna (årlig plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan mot diskriminering och trakasserier) i ett dokument i enlighet med riktlinjer från BEO. (www.skolinspektionen.se/BEO/For-larare/Planer-mot-krankande-behandling-och-diskriminering/)

Likabehandlingsplanen skall vara ett verksamt redskap under hela läsåret och ge ett gott stöd i arbetet mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Bohusskolan fortsätter hela tiden att utveckla arbetet med detta. En ny likabehandlingsplan skall upprättas årligen i enlighet med lag och den arbetsgång Bohusskolan följer är:

1. Varje år görs en ny kartläggning av trivsel och problemområden i form av en enkät. I samma enkät utvärderas även de åtgärder som gjorts under föregående läsår.
Tidpunkt: februari
Ansvar: Rektor
2. Resultatet av kartläggningen presenteras för elever, vårdnadshavare och personal. Sedan diskuteras resultatet mer ingående i olika grupper och förslag på åtgärder tas fram. De grupper som deltar i detta är:
  - klassråd tillsammans med pedagog
  - trygghetsgruppen, kamratstödjare och elevråd
  - föräldrarådet och andra intresserade vårdnadshavare tillsammans med rektor och pedagoger
  - personalen på Bohusskolan under ledning av rektorernaTidpunkt: senast mars/april
Ansvar: Rektor och Trygghetsgruppen
3. En grupp bestående av rektor och trygghetsgruppen går sedan igenom förslagen och väljer ut de åtgärder som skall genomföras. Dessa åtgärder förs in i likabehandlingsplanen. Likabehandlingsplanen presenteras sedan för elever, vårdnadshavare och personal. Tidpunkt: juni/aug
Ansvar: Rektor

Information, frågor eller anmälan kan göras till:

Rektor 4-9: Aida Jovicevic, tel: 0303-330 137, e-post: aida.jovicevic@ale.se

Verksamhetschef 4-9: Joakim Östling, tel: 0303-330 700, e-post: joakim.ostling@ale.se

Det går också bra att kontakta någon i elevhälsan. Kontaktuppgifter finns på Bohusskolans hemsida där det även går att hämta likabehandlingsplanen.

Om du inte får den hjälp du önskar kan du vända dig till Barn-och elevombudet på skolverket, tel: 08-527 332 00, e-post: beo@skolverket.se

Handläggning av ärenden rörande diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling

Datum:

Handläggare:

Person som blivit utsatt:

Person/er som utövat kränkningen:

Ansvarig chef:

Övrig personal som arbetar med ärendet:

Utredning av det som skett:

Lämnas härefter till chefen

Datum	Åtgärder	Överenskommelser	Ansvarig
Datum	Uppföljn 1/nya åtgärder	Överenskommelser	Ansvarig
Datum	Uppföljn 2/nya åtgärder	Överenskommelser	Ansvarig

Övrigt: